

Rygguppföljning och skoliosbehandling – förslag till nationellt vårdprogram

Gunnar Hägglund

Bakgrund

Vi såg höfter som
luxerade i väntan
på skoliosoperation

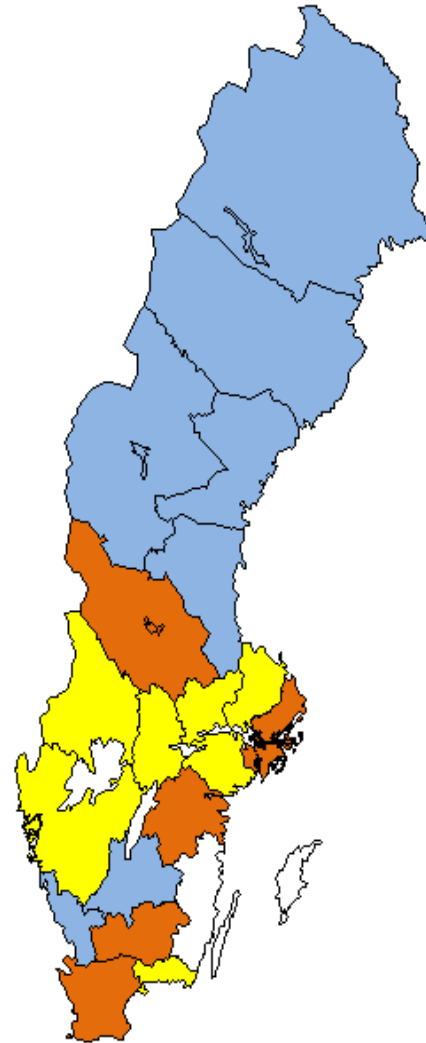
Bakgrund

Vi såg personer med
kvarstående
sittproblem efter
skoliosoperation

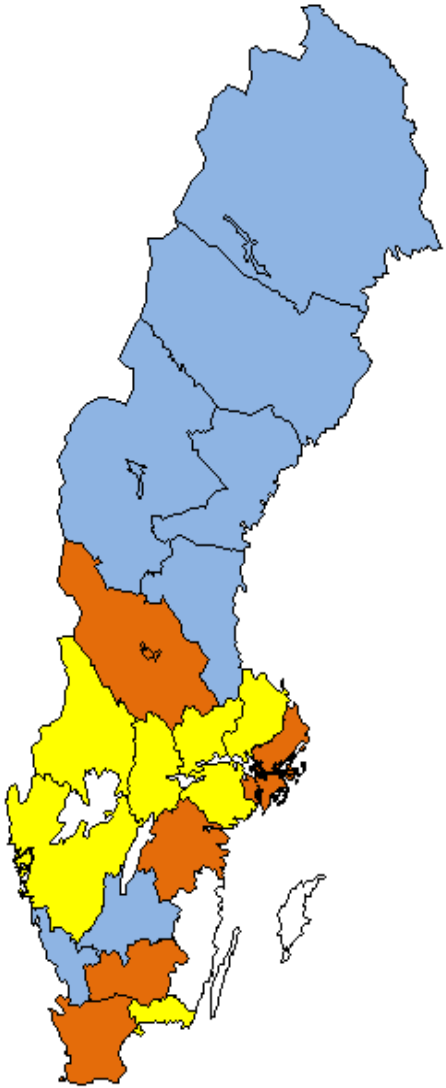

Bakgrund

Vi såg stora
behandlingsvariationer
i landet

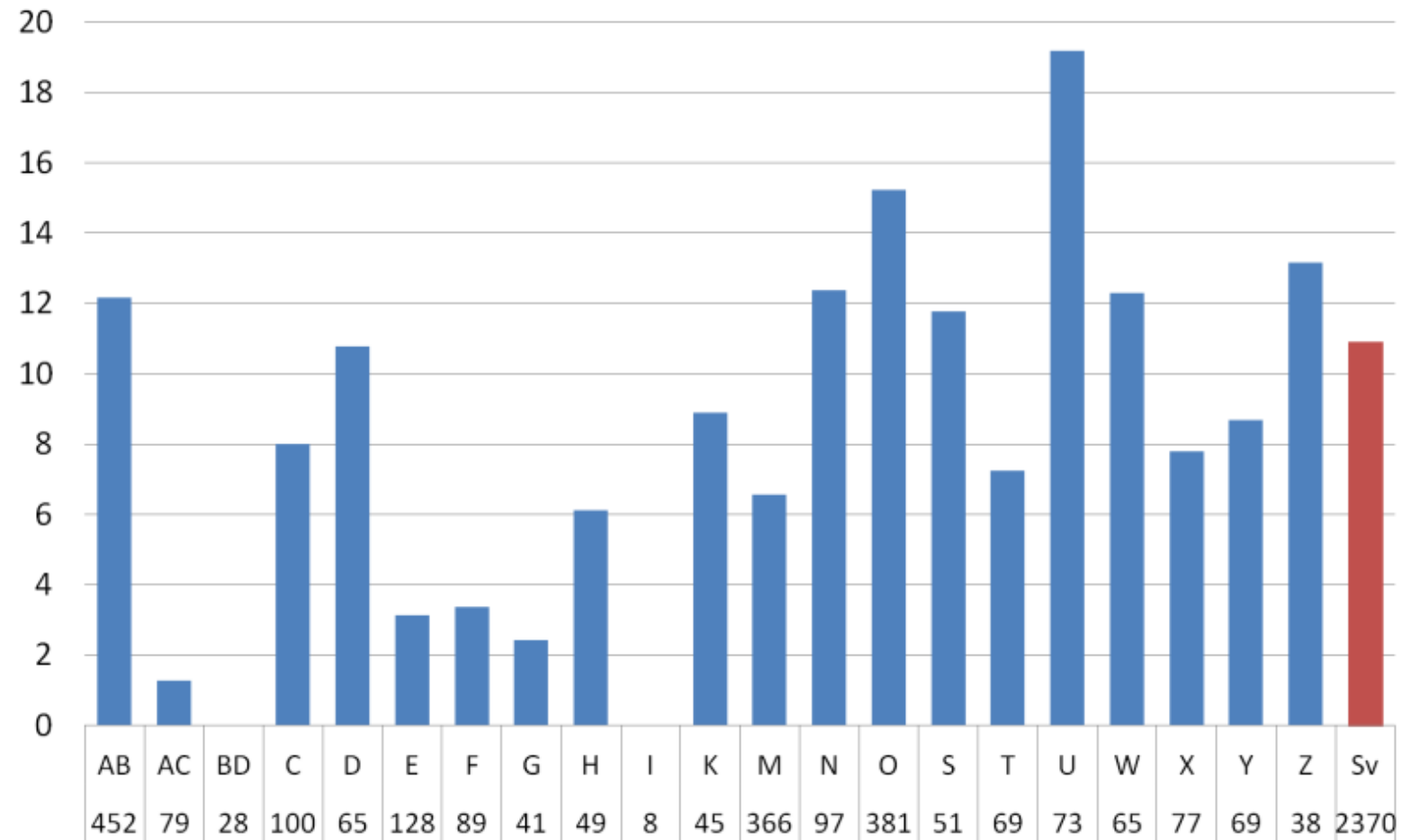
Skolios – barn i GMFCS III-V

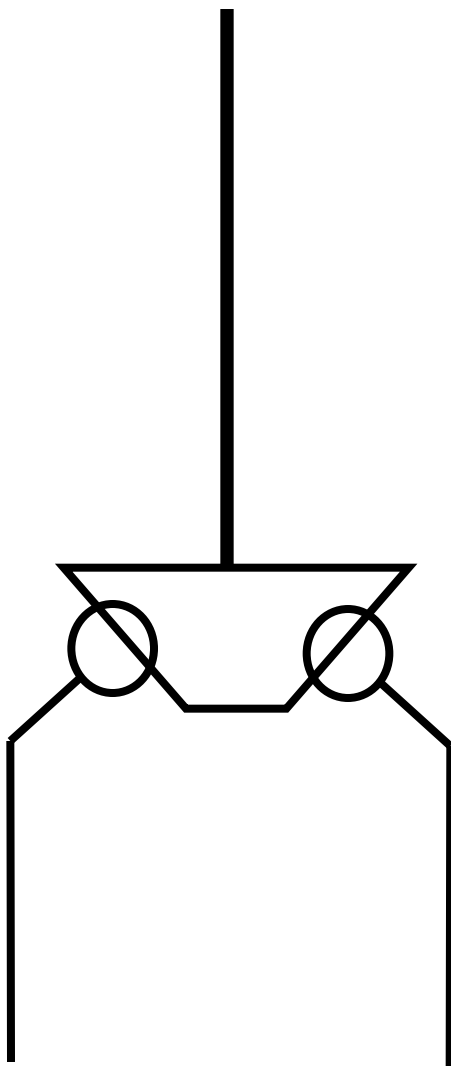

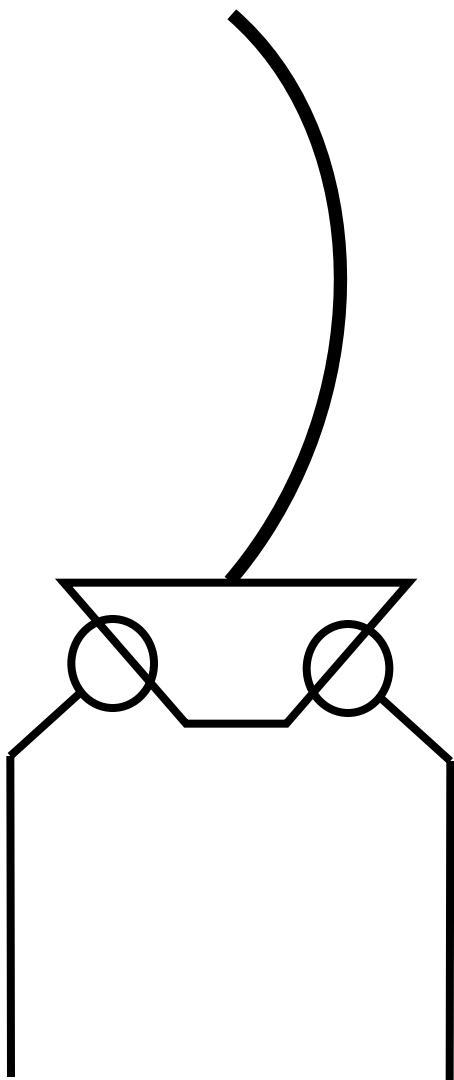
10% opererade 2 % uttalad skolios

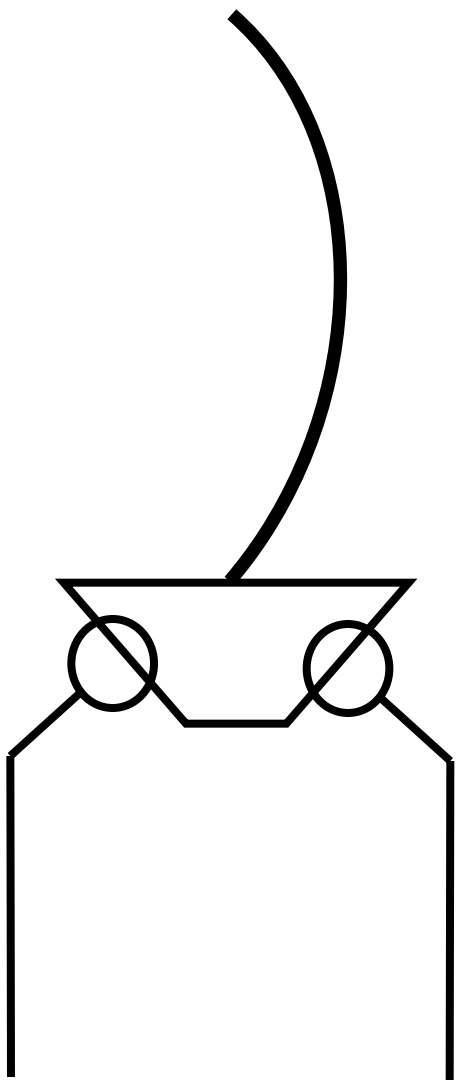
< 1% opererade 9 % uttalad skolios

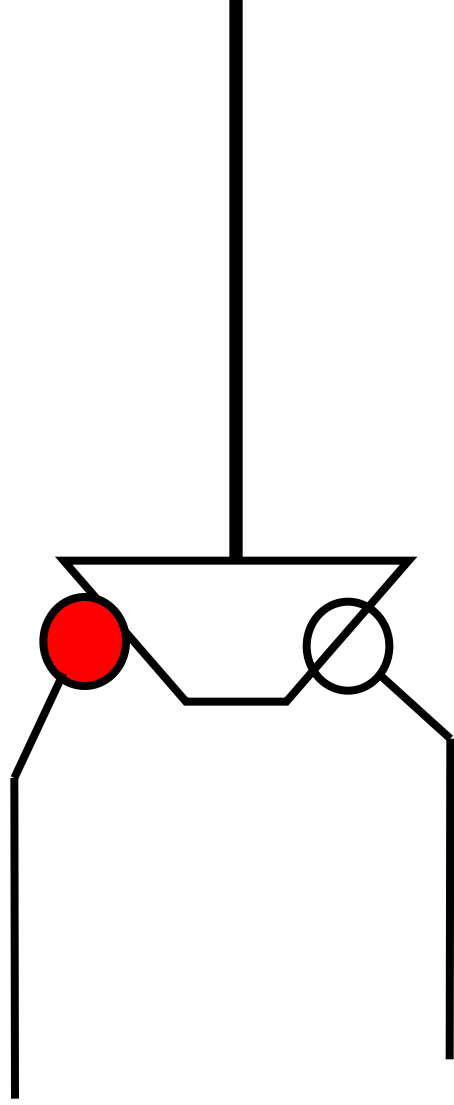
Korsett

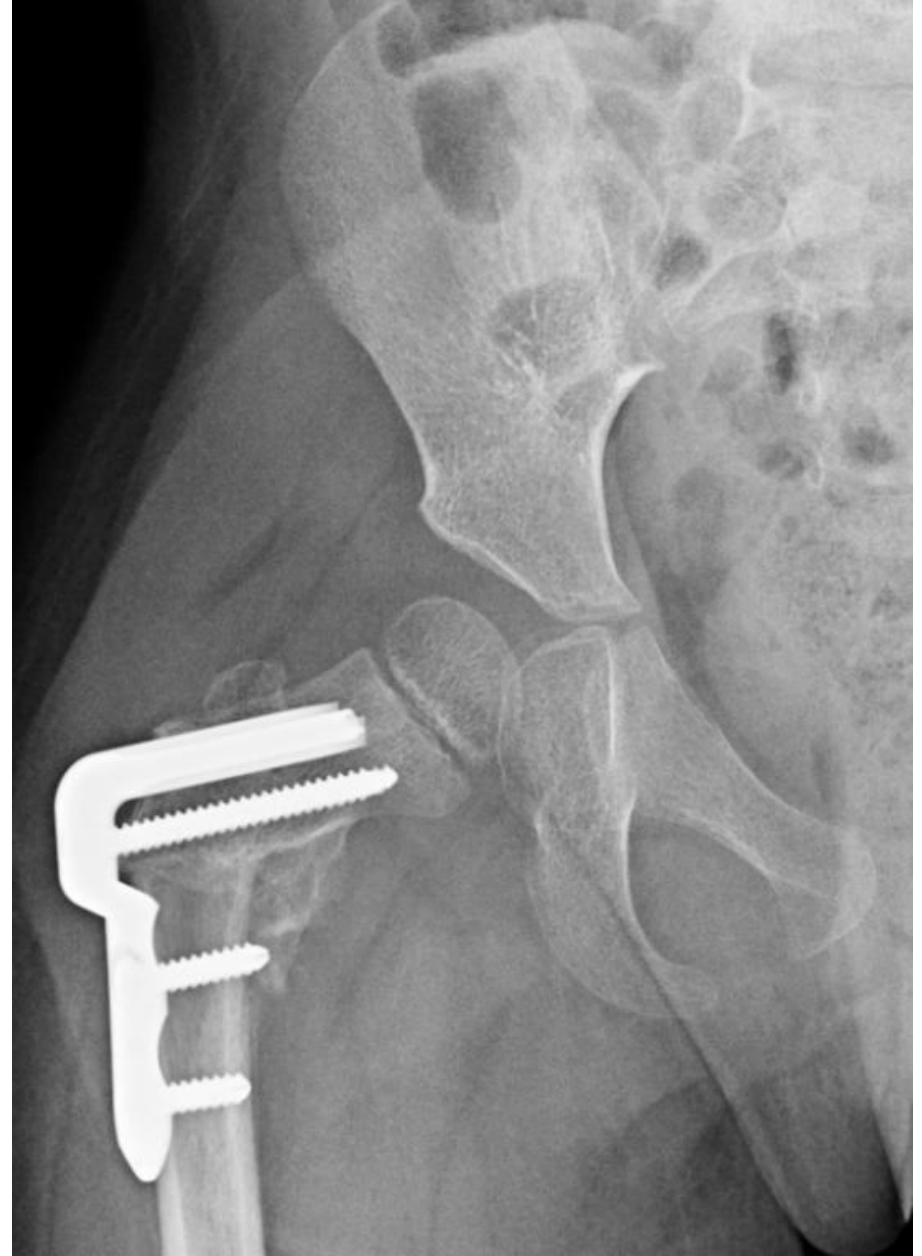
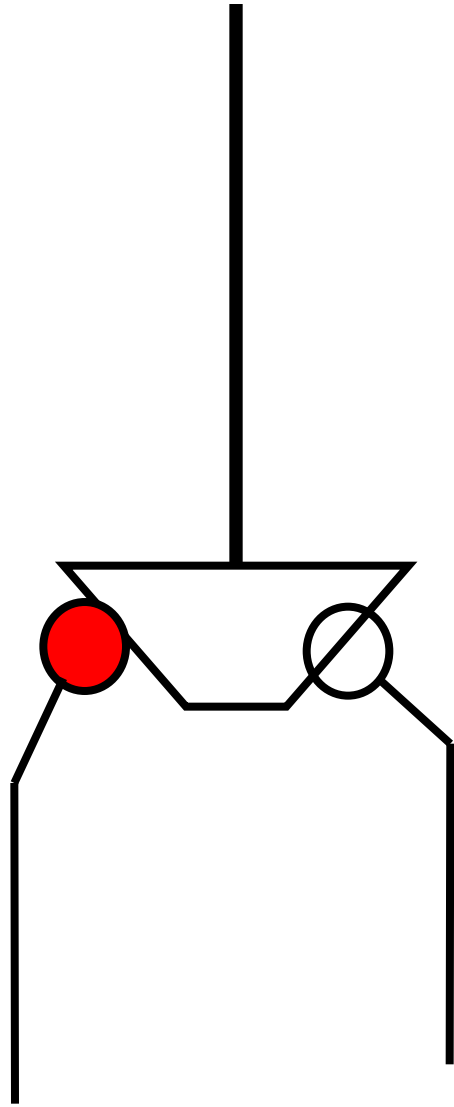

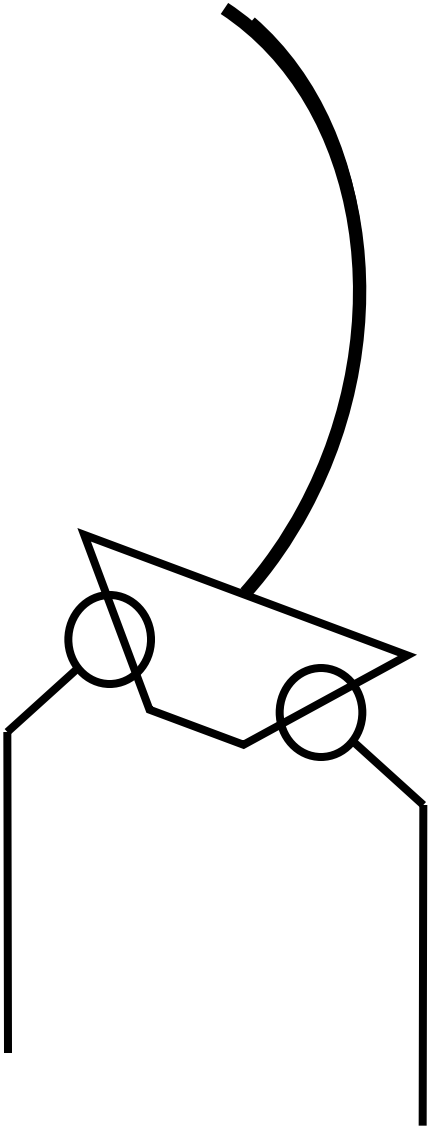

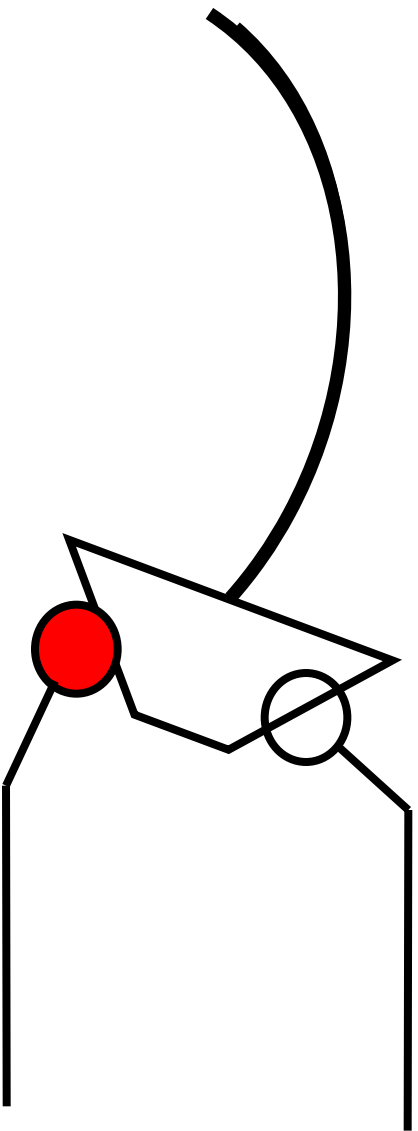

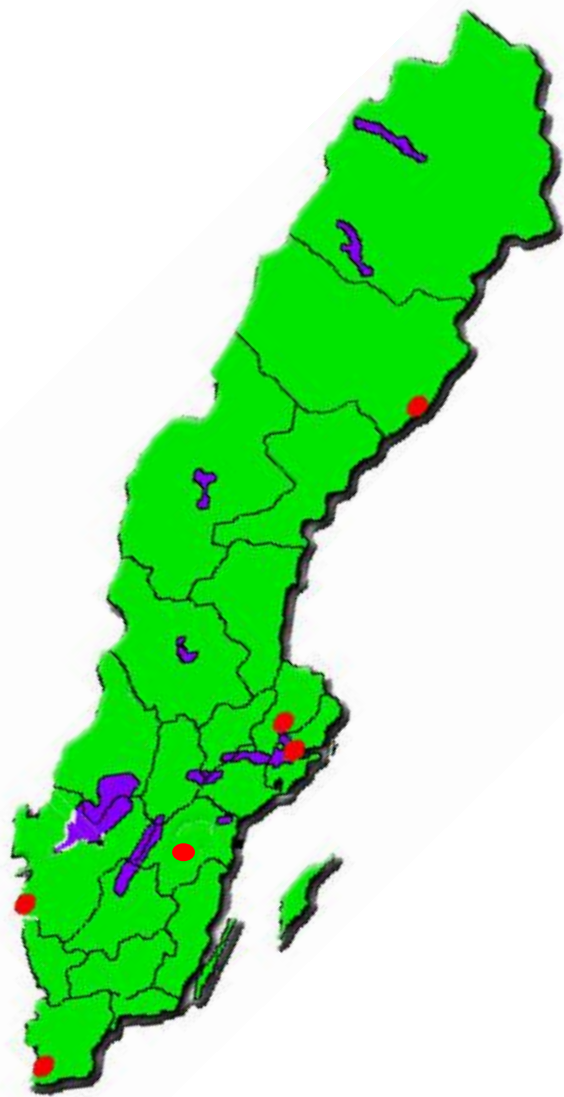

Till ryggsektionerna i Göteborg, Linköping, Malmö, Stockholm, Umeå, Uppsala

Vi har sett att det finns stora behandlingsvariationer då det gäller skoliosoperation i landet. Vi ser således i vissa delar av landet är i princip alla barn med uttalad skolios opererade, medan i andra delar är nästan inga opererade.

Jag vill med detta brev tillsammans med er försöka kartlägga vad skillnaderna beror på. Skillnaderna kan teoretiskt bero på:

- Variation i vilka barn som blir remitterade från habiliteringen till er för ställningstagande till operation.
- Olika indikationer för ryggoperation.
- Olika väntetider till ryggoperation.
- Olika bedömning av operabilitet då det gäller barnen med svagast allmäntillstånd.
- Korsettbehandling som alternativ sker på några kliniker.
- Andra faktorer?
- Slutligen är det ganska få siffror så slumpvariation kan naturligtvis också vara en bidragande förklaring.

1. Vilka är era indikationer för operation av skolios hos barn med CP?

- Linköping** A. Cobb > 45- 50° på färdigvuxen. Klara tecken på progress / Funktionsproblem - sittproblem / Korsettfungerar inte längre
B. Cobb > 40° på växande och tydlig progress
- Malmö** Progressiv krök med Cobb > 45 °. Vid snabb progress även krökar < 45 °
- Stockholm** Cobb > 45 vid kvarvarande tillväxt och > 50 hos färdigvuxna.
Progresshastighet, smärtor, bäckenställning som påverkar sittandet är andra faktorer som vägs in.
- Göteborg** Sittfunktion som inte kan kontrolleras med sittanpassning eller stödjande korsett. Vid stor progredierande krök (>60°) är prevention av ytterligare progress en relativ indikation, oavsett ålder, men starkare ju yngre pat och ju större pelvic obliquity.
- Uppsala** Krök > 50 ° som påverkar sittfunktion. Ålder spelar roll och korsett används för att skjuta upp operationen till efter 10-11 år.
- Umeå** Progredierande deformitet. Deformitet som hotar hjärt/lungfunktion, sittställning och ADL, orsakar smärta, hämmar psykosocial funktion. Då korsett inte längre ger resultat. Vi följer SRS rekommendationer.

2. Använder ni korsettbehandling som alternativ till operation? Vilka är i så fall indikationerna för det?

Linköping Vanligen vid krökar 25-50 grader och med kvarvarande tillväxt. Man hindrar progress men kan också bibehålla flexibel krök.

Malmö Nej

Stockholm Inte som alternativ till op. Korrigerande korsett används i försök att förhindra snabb progress. Stabiliserande korsett används till dem som är i behov av det. Korsettbehandling hos personer med krökar >50 ° är oftast besvärande och används endast hos de som avstått op.

Göteborg Se ovan. Om stödjande korsett fungerar bra minskar indikation för OP.

Uppsala Korsett används hos de med tidigt debuterande skolios för att senarelägga op.

Umeå Inte som alternativ till op, däremot ibland för att vinna tid och låta pat växa.

3. Hur länge har de senaste barnen ni opererat för neuromuskulär skolios utan förtur stått på väntelistan?

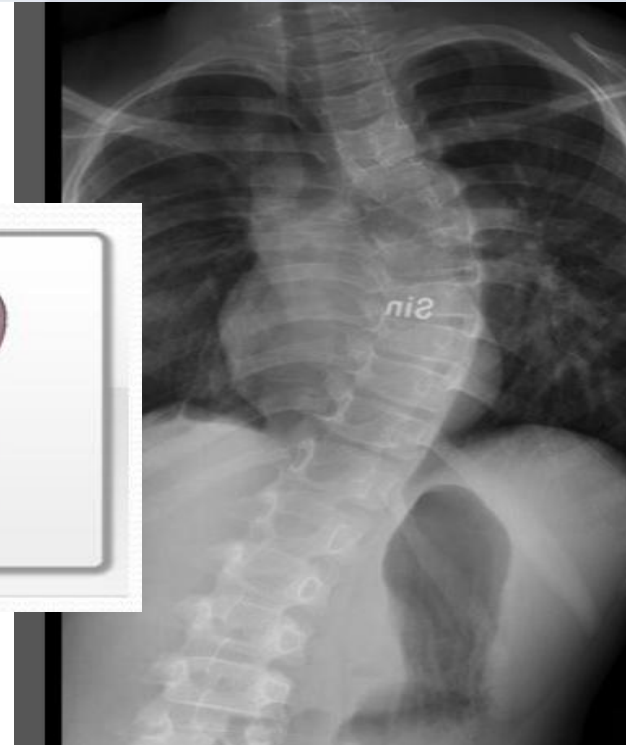
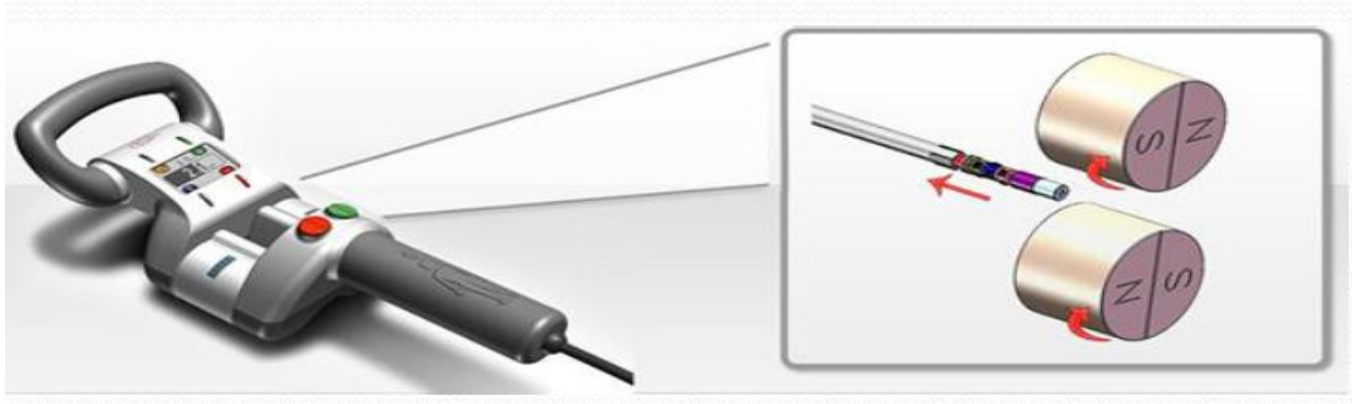
Linköping	3 mån
Malmö	1 år
Stockholm	3 mån
Göteborg	2 år
Uppsala	3 mån efter färdigutredd. Komplex ryggmottagning 2 ggr/år. MR helrygg i narkos vanligt. Utredning kan därför ta tid.
Umeå	3 mån

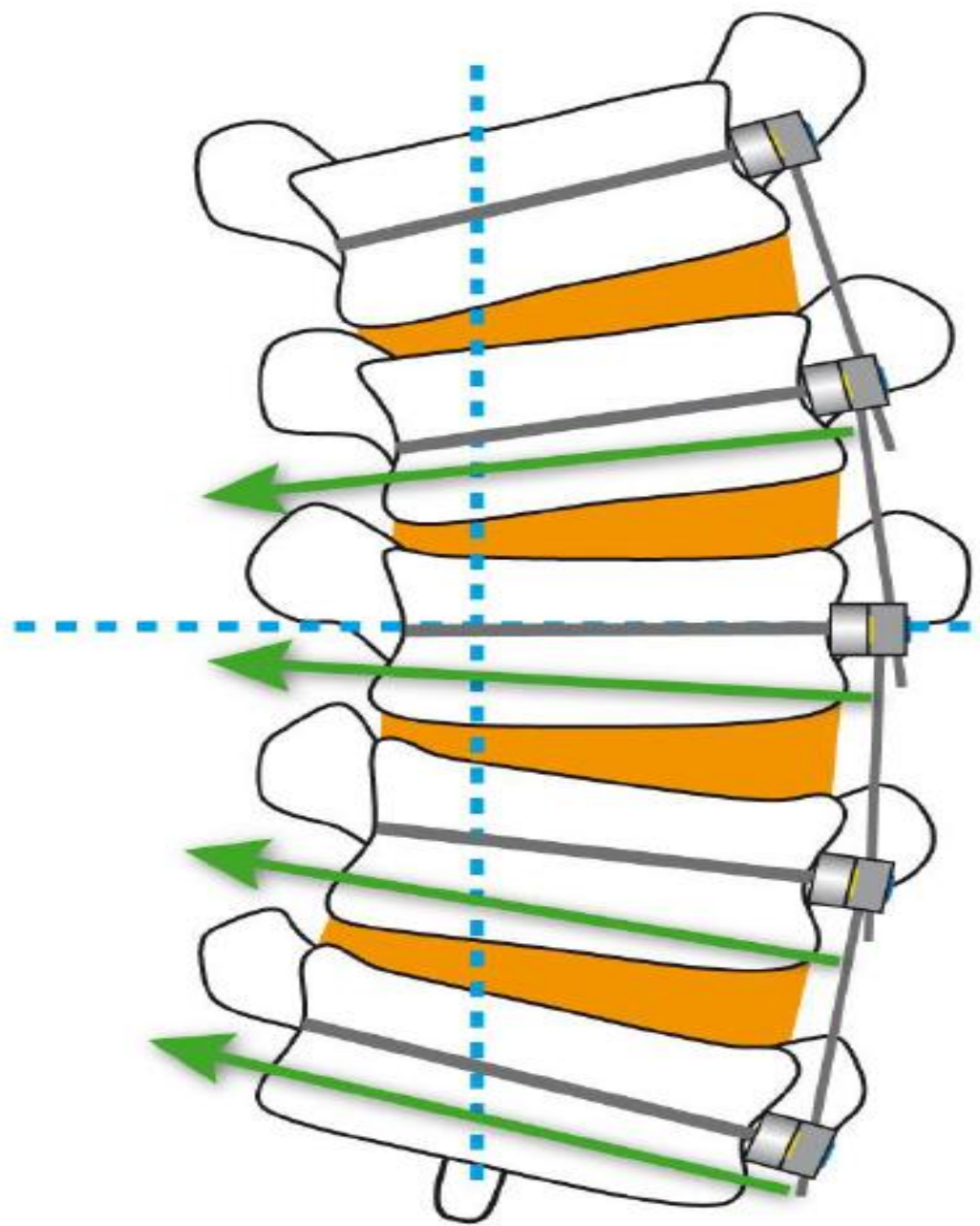

MAGEC 5.5mm Implant

MAGEC 6.35mm Implant

Rygguppföljning i CPUP

Årlig klinisk undersökning

Röntgen om måttlig eller uttalad skolios

Remiss om Cobb > 40 grader

Skoliosgradering i CPUP

- Lätt = Skolios som endast ses vid framåtböjning med rakt bäcken.
- Måttlig = Skolios som är uppenbar både vid framåtböjning och med upprätt rygg.
- Uttalad = Skolios som kräver sidostöd vid upprätt sittande

RESEARCH ARTICLE

Open Access

Psychometric evaluation of spinal assessment methods to screen for scoliosis in children and adolescents with cerebral palsy

Måns Persson-Bunke^{1,4*} , Tomasz Czuba², Gunnar Hägglund¹ and Elisabet Rodby-Bousquet^{1,3}

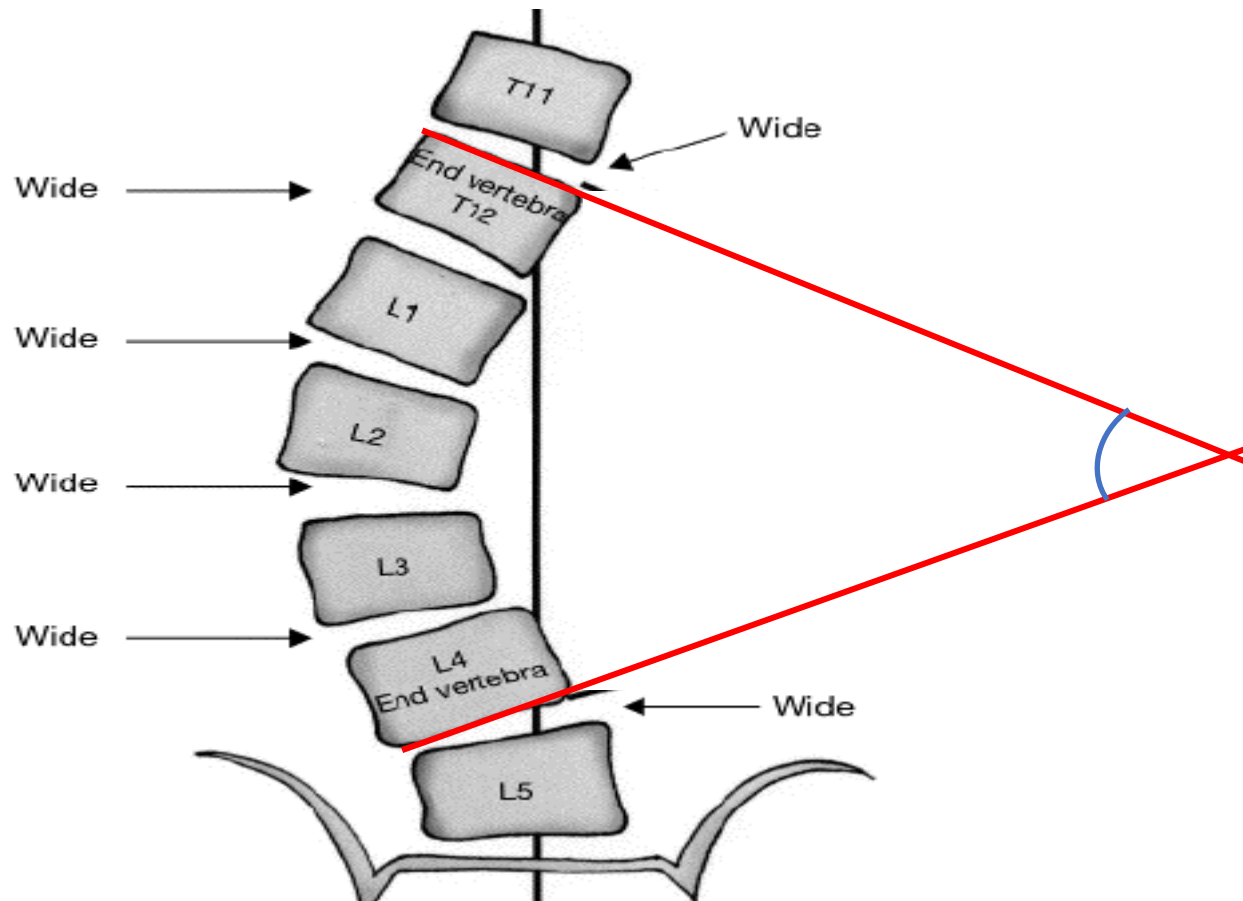

Skolios

Bäckensnedhet

Höftlateralisering

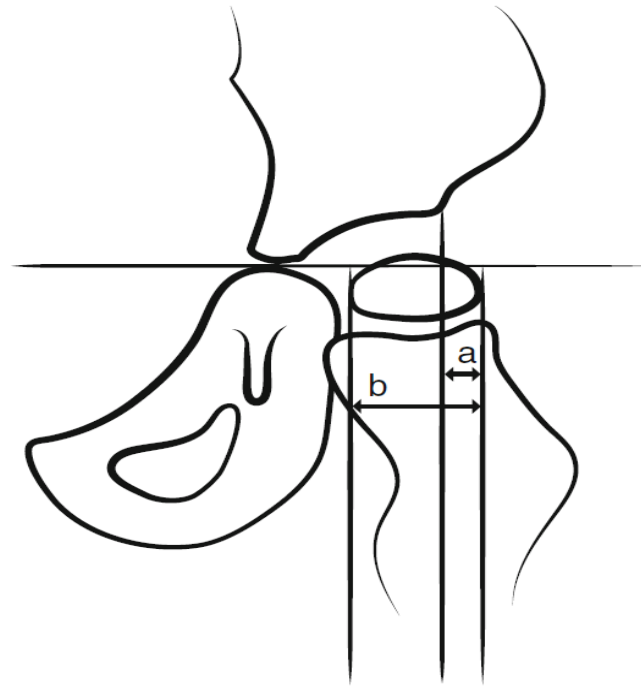
Skolios

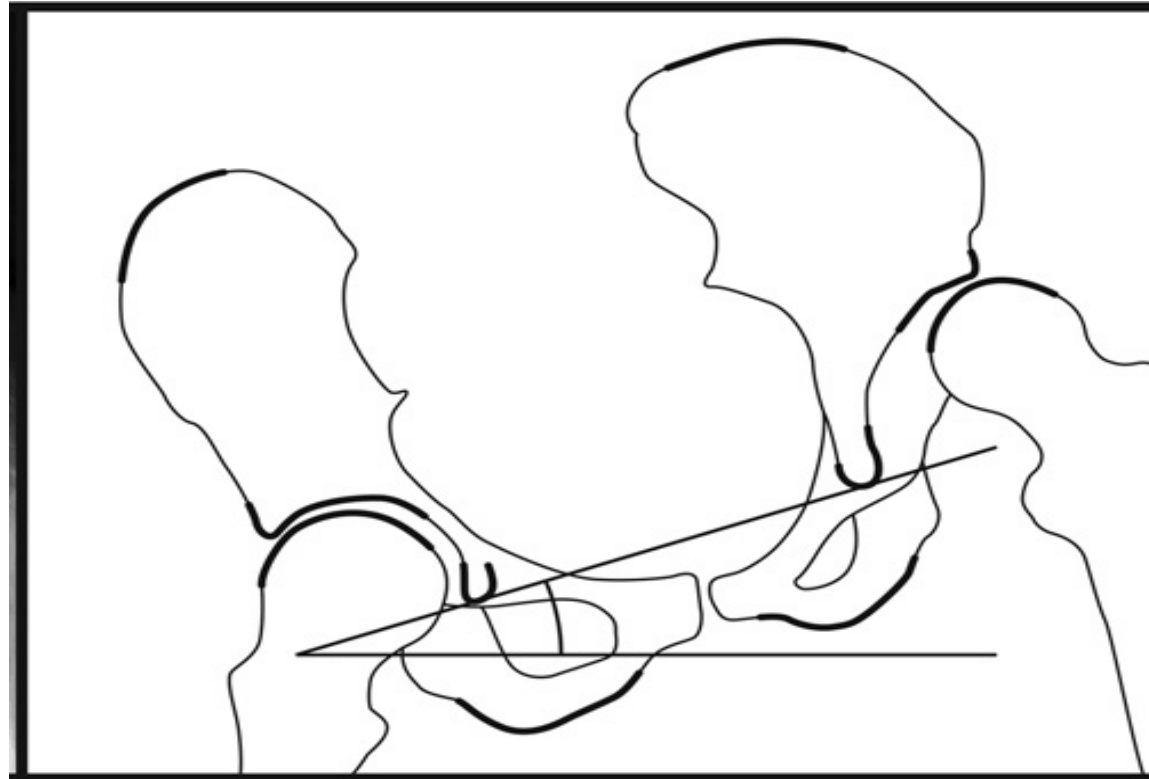
Cobbvinkel

Höftlateralisering

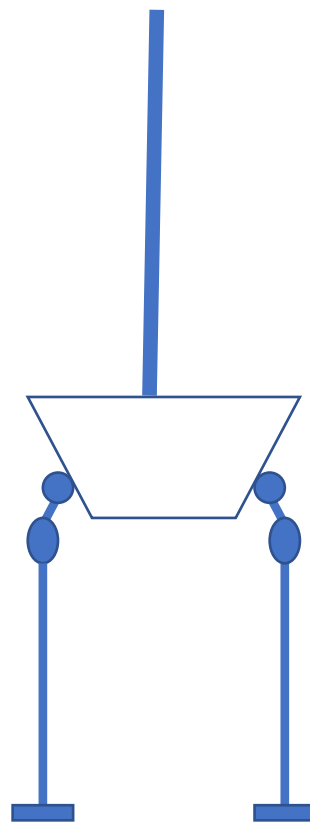
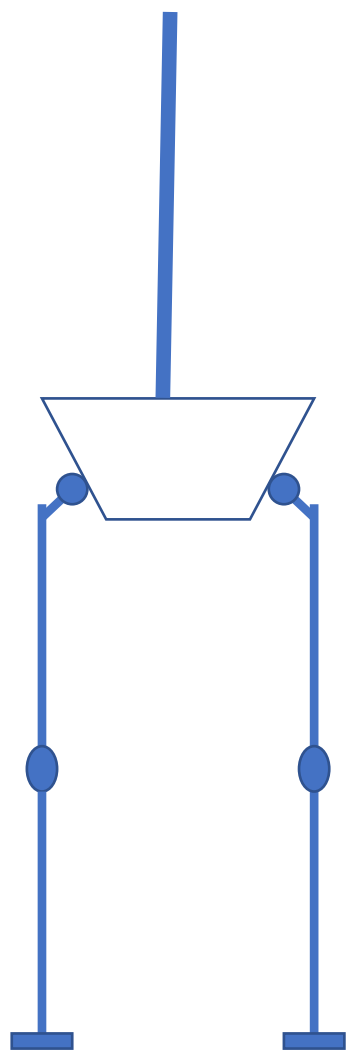
Migration Percentage ($a/b \times 100$)

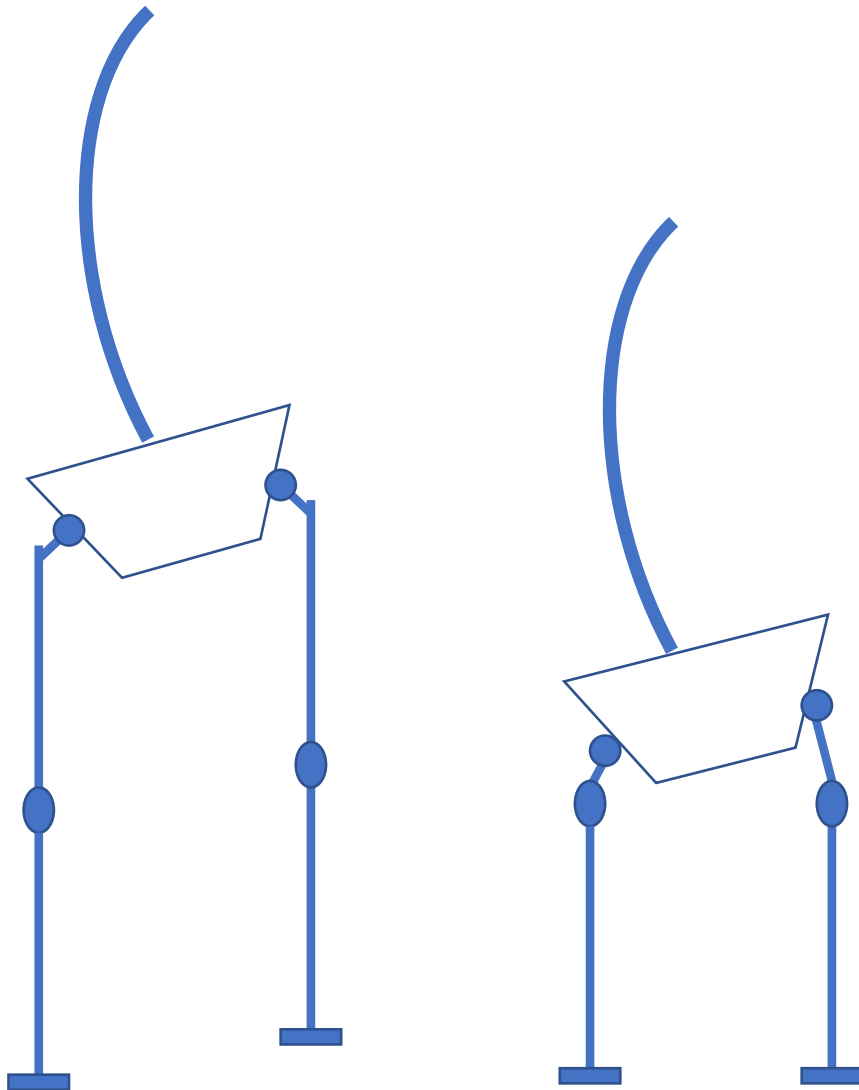
Pelvic obliquity

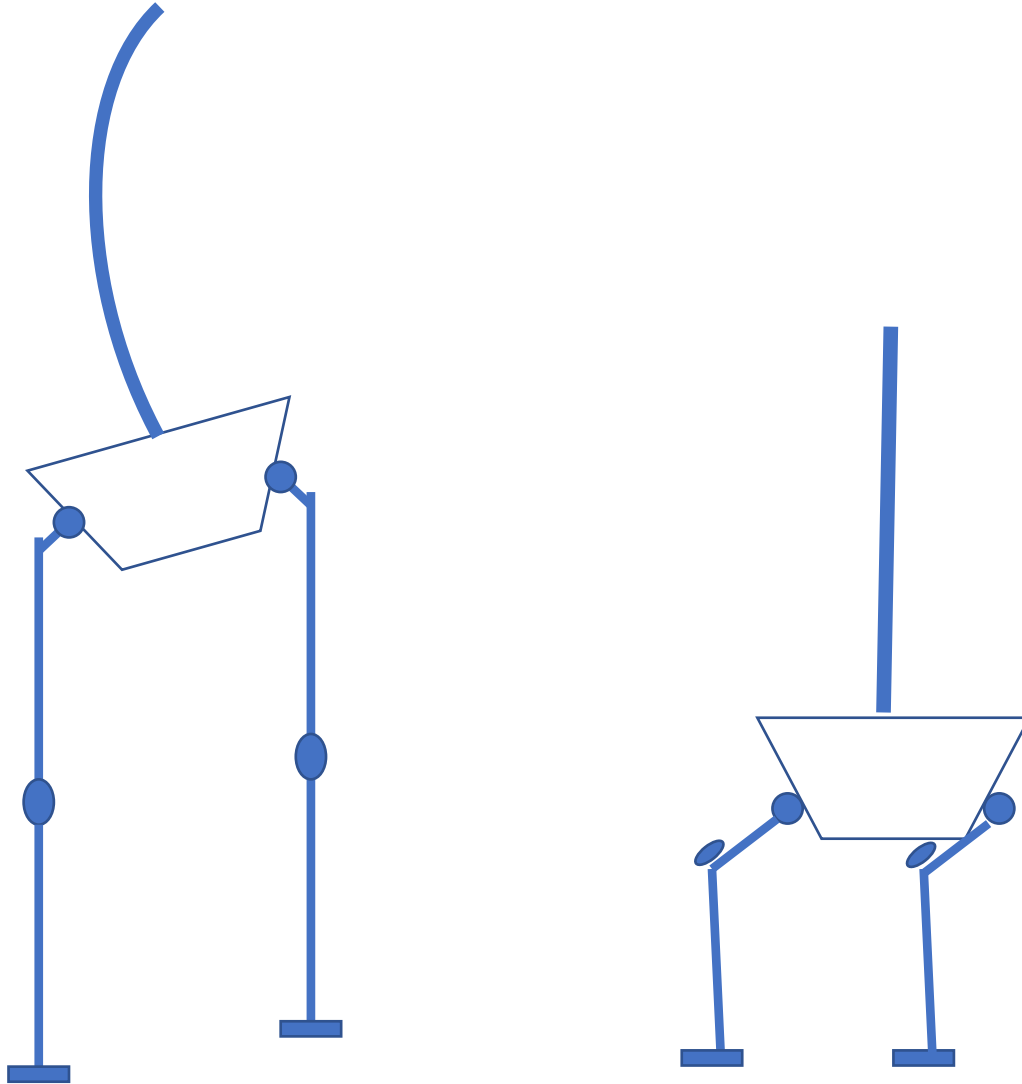

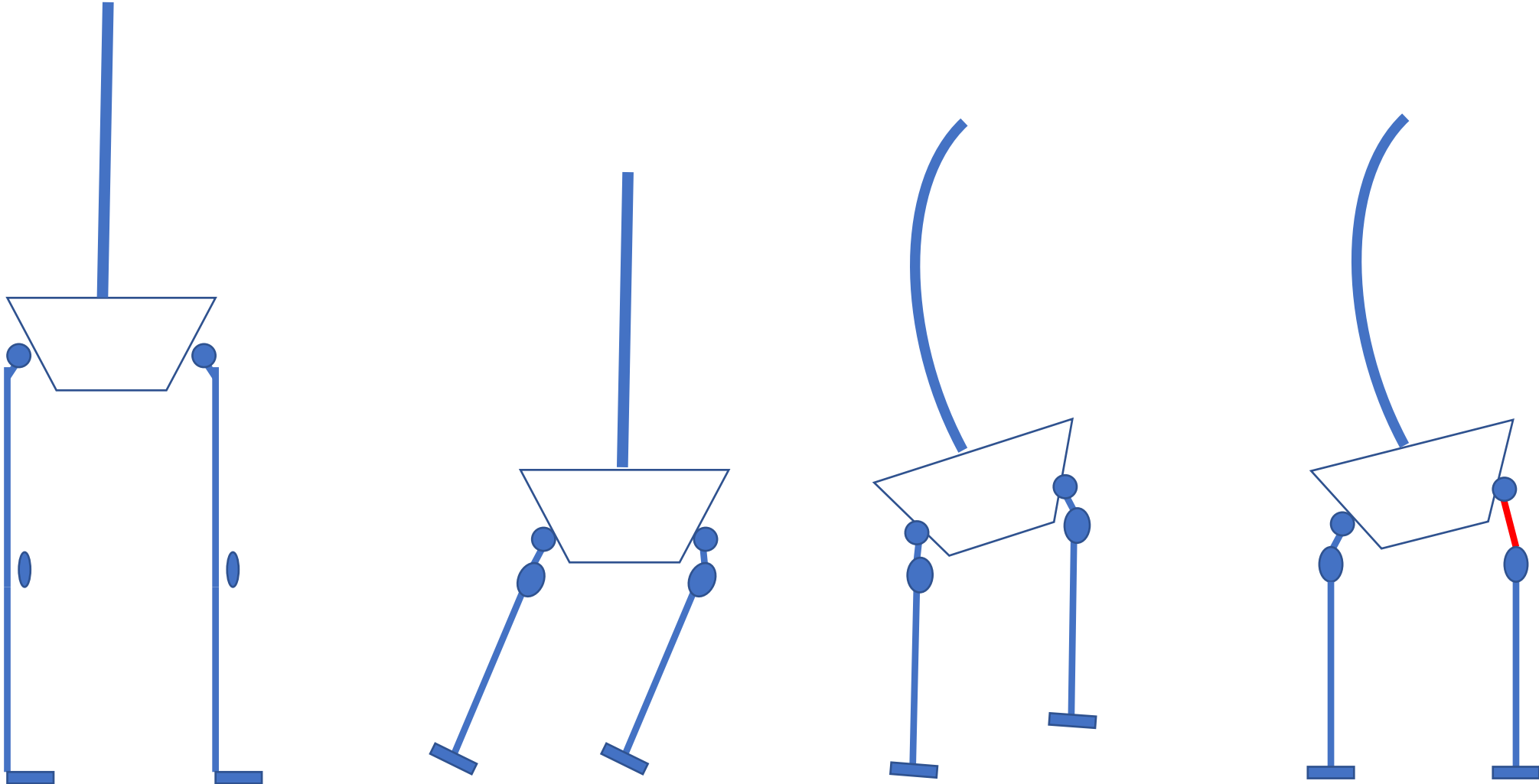
PO på grund av skolios

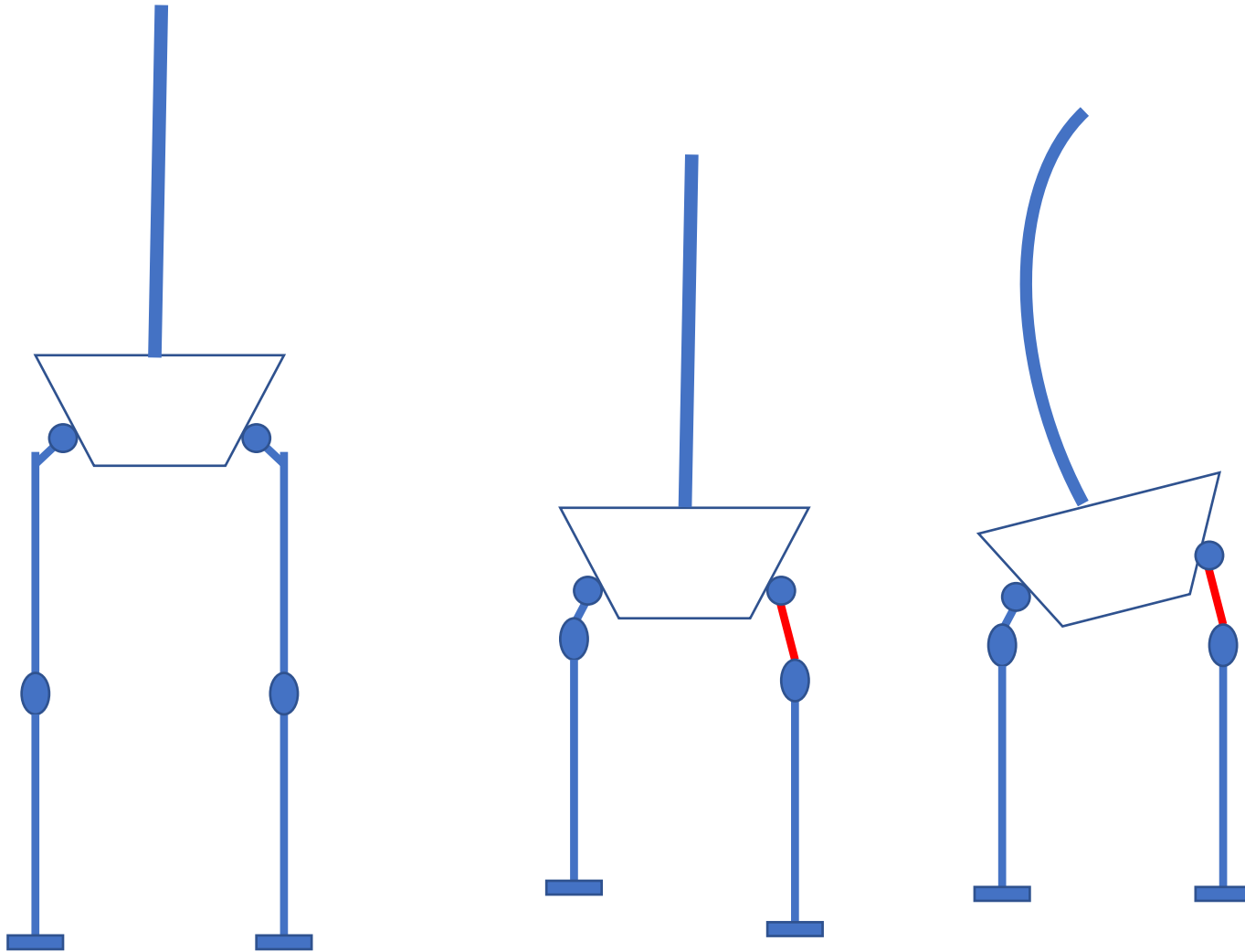
PO på grund av asymmetrisk höftabduktion

PO på grund av asymmetrisk höftrotation

PO på grund av asymmetriskt inskränkt höftflexion

Contents lists available at ScienceDirect

Research in Developmental Disabilities

journal homepage: www.elsevier.com/locate/redevdis

Research Paper

The effect of asymmetrical limited hip flexion on seating posture, scoliosis and windswept hip distortion

Atli Ágústsson^{a,*}, Þórarinn Sveinsson^a, Elisabet Rodby-Bousquet^{b,c}

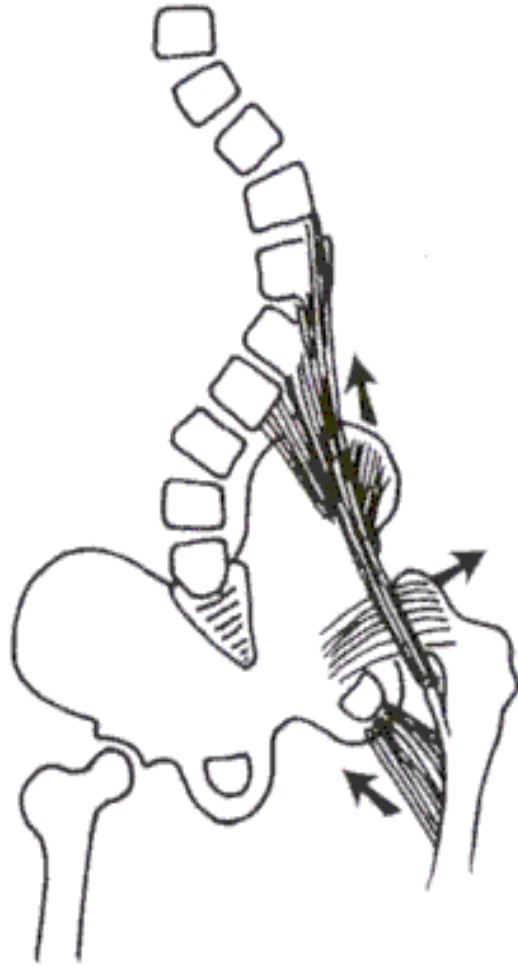
^a University of Iceland, School of Health Sciences, Research Centre of Movement Science, Reykjavík, Iceland

^b Centre for Clinical Research, Uppsala University, Vestmanland County Hospital, Västerås, Sweden

^c Department of Clinical Sciences Lund, Orthopaedics, Lund University, Lund, Sweden

MÅL

Rak rygg

Rakt bäcken

Höfter i led

Höftrörlighet som medger rakt sittande

Nuvarande indikation för skoliosoperation

Cobb > 40-50 grader
Sittproblem

Cobbvinkeln preoperativt
hos 265 personer med CP
opererade i Sverige
var 70 grader.

Väntetid: 3 till 24 månader

Remiss

OP ?

Preop
utredning

OP !

Nytt vårdprogram

Årlig undersökning av fysioterapeut i CPUP

Röntgen om måttlig eller uttalad skolios

Remiss för operationsdiskussion:

Cobb $>40^{\circ}$

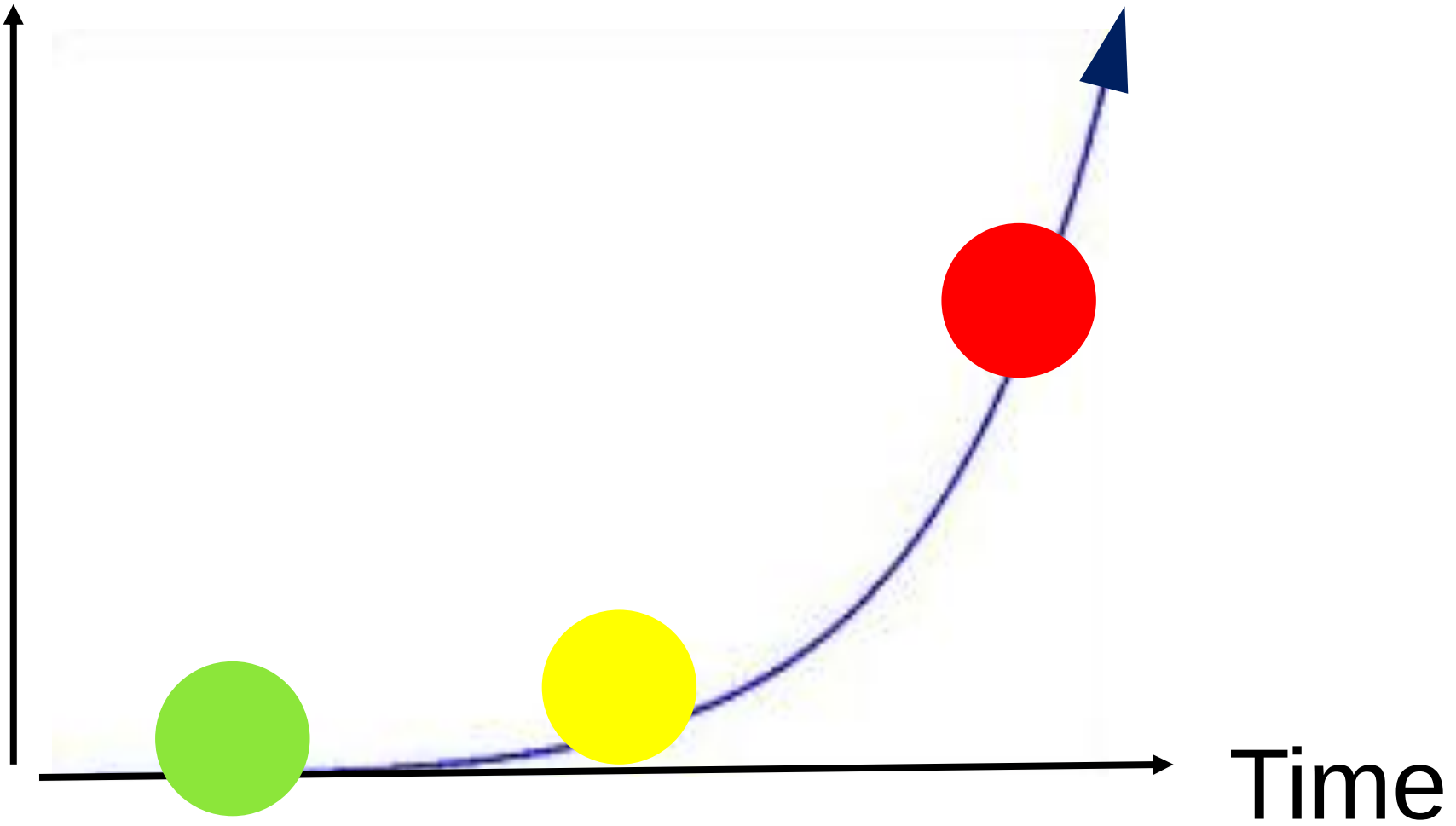
MP $>40\%$ + Cobb $>30^{\circ}$

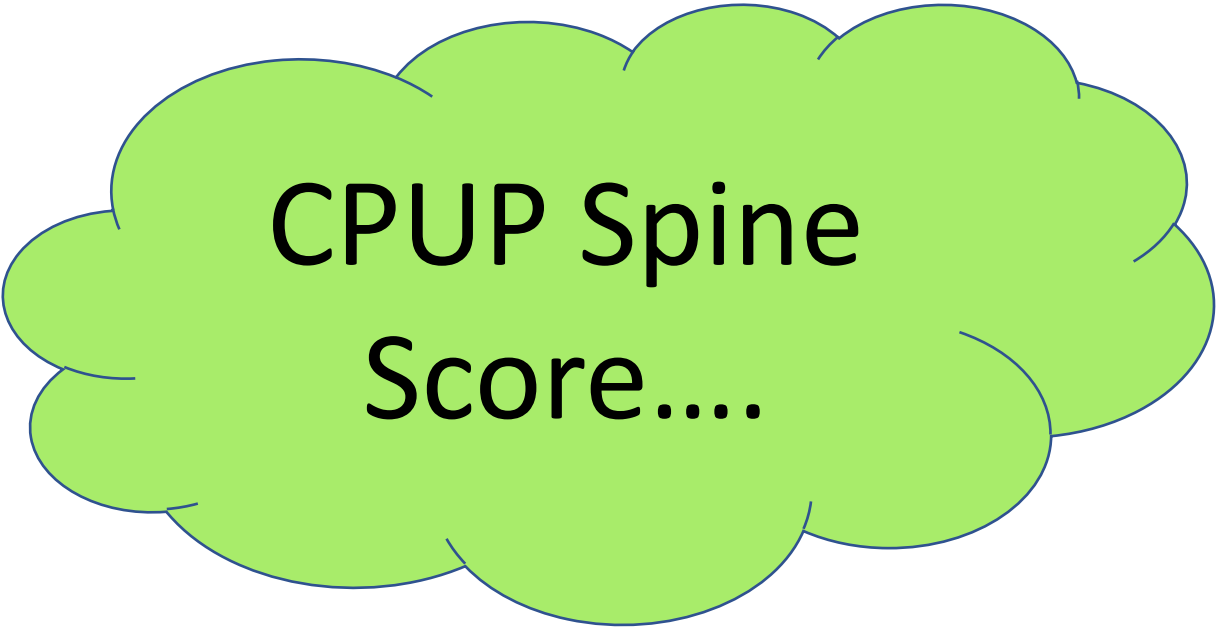
PO $>10^{\circ}$ + Cobb $>30^{\circ}$

Nytt vårdprogram

Utgjämna skillnader i väntetid
genom att remittera till ryggsentra
med kortare väntetid

Deformity

CPUP Spine
Score....